

BCG ကာကွယ်ဆေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်မှတ်တမ်း

BCG ကာကွယ်ဆေး

တီဘီရောဂါအတွက် ကာကွယ်ဆေးကို BCG (bacille Calmette-Guérin) ကာကွယ်ဆေးဟုခေါ်သည်။ BCG ကာကွယ်ဆေးတွင် တီဘီရောဂါဖြစ်စေသော ဘက်တီးရီးယား(ပိုးမွှား)၏ အင်အားနည်းပါးသောပုံစံတစ်မျိုးပါဝင်သည်။ ၎င်းသည် အင်အားနည်းပါးနေခြင်းကြောင့် ကျန်းမာသောသူများတွင် တီဘီရောဂါမဖြစ်ပွားစေဘဲ တီဘီရောဂါကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော အကာအကွယ်အချို့ (ခုခံအား)ကို ထုတ်ပေးစေနိုင်သည်။

BCG ကာကွယ်ဆေးသည် မွေးကင်းစကလေးများနှင့် ကလေးငယ်များတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုအရှိဆုံးဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ဦးနှောက်အမြှေးရောင်တီဘီရောဂါကဲ့သို့ ပြင်းထန်သော တီဘီရောဂါများကို ၇၀% ကျော်ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။

ကာကွယ်ဆေးကို တစ်ကြိမ်သာထိုးနှံရန်လိုအပ်ပြီး ထပ်မံထိုးနှံရန် လိုအပ်မည်မဟုတ်ပါ။

မည်သူများသည် ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံရန်လိုအပ်မည်နည်း။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံတွင် တီဘီရောဂါဖြစ်ပွားနှုန်းမှာ အလွန်နည်းပါးသည့်အတွက် ဩစတြေးလျကလေးငယ်အများစုမှာ BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံရန် မလိုအပ်ပါ။

Queensland တွင် အောက်ပါအုပ်စုများအား BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံရန် အကြံပြုထားသည်-

- ဩစတြေးလျမူလတိုင်းရင်းမျိုးနွယ်များနှင့် Torres Strait ကျွန်းသားများ၏ မွေးကင်းစကလေးငယ်များ
- ဩစတြေးလျမူလတိုင်းရင်းမျိုးနွယ်များနှင့် Torres Strait ကျွန်းသားများ၏ အသိုက်အဝန်းအတွင်း အချိန် ၃ လ သို့မဟုတ် ၃ လအထက်နေထိုင်သော အသက် ၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်များ
- တီဘီရောဂါဖြစ်နိုင်ချေများသော နိုင်ငံများသို့ အချိန် ၃ လ သို့မဟုတ် ၃ လအထက်ခရီးထွက်ခဲ့သော အသက် ၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်များ။ ရည်ရွယ်ထားသော နေထိုင်ချိန်မှာ ၃ လ အောက်ဖြစ်သော်လည်း တီဘီရောဂါနှင့်ထိတွေ့မှု အလားအလာများနေပါက BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးရန် လိုအပ်မှုကို ဒေသခံ တီဘီရောဂါဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်သည်။ BCG ကာကွယ်ဆေးကို ပုံမှန်အားဖြင့် မထွက်ခွာမီ အနည်းဆုံး ၃ လကြိုတင်၍ ထိုးနှံသင့်သည်။

BCG ကာကွယ်ဆေးသည် အနာကြီးရောဂါ (Hansen ရောဂါ)ကိုလည်း ကာကွယ်နိုင်သည်။ BCG ကာကွယ်ဆေးကို အနာကြီးရောဂါရှိသည့် မိဘများ၏ မွေးကင်းစ ကလေးငယ်များ သို့မဟုတ် မိသားစုအတွင်း အနာကြီးရောဂါ မျိုးရိုးရှိသော မွေးကင်းစကလေးငယ်များအား ထိုးနှံပေးရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံတွင် အနာကြီးရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း အလွန်ရှားပါးသည်။

*တီဘီရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်ချေမြင့်မားသော နိုင်ငံများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အောက်ပါဝက်ဘ်ဆိုက်တွင် ကြည့်ရှုနိုင်သည်- www.health.qld.gov.au/clinical-practice/guidelines-procedures/diseases-infection/diseases/tuberculosis/about/high-risk-countries

BCG ကာကွယ်ဆေးကို အသက်ပိုကြီးသော ကလေးငယ်များနှင့် အရွယ်ရောက်သူများအား ထိုးပေးပါသလား။

တီဘီရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်သည့် အန္တရာယ်ပေါ်မူတည်၍ အသက်ပိုကြီးသော ကလေးငယ်များတွင် ကာကွယ်ဆေးထိုးရာ၌ အကျိုးကျေးဇူးရှိနိုင်သည်။ BCG ကာကွယ်ဆေးအသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံရှိသော ဆရာဝန်တစ်ဦးသည် ကာကွယ်ဆေးအသုံးဝင်မှုရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကူညီပေးနိုင်သည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် BCG ကာကွယ်ဆေးကို အရွယ်ရောက်သူများတွင် ထိုးနှံပေးလေ့မရှိသော်လည်း ဆေးအမျိုးမျိုးကို ခုခံနိုင်စွမ်းရှိနေသော တီဘီရောဂါ အမြောက်အမြားနှင့် တိတွေ့မြေရှင်းရဖွယ်ရှိသော ကျန်းမာရေးလုပ်သားများအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။

မည်သူများသည် BCG ကာကွယ်ဆေးမထိုးသင့်သနည်း။

BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံရန် မသင့်သူများမှာ-

- ယခင်က တီဘီရောဂါဖြစ်ပွားခဲ့ဖူးသူ (သို့မဟုတ် လက်ရှိတွင် တီဘီရောဂါအတွက် ကုသမှုခံယူနေသူ)
- ကိုယ်ဝန်ရှိနေသူ သို့မဟုတ် ကိုယ်ဝန်ရနိုင်ချေရှိသူ
- ကင်ဆာရောဂါ ကုထုံးခံယူနေသူ သို့မဟုတ် ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို အားနည်းစေနိုင်သည့် အခြားပြင်းထန်သည့် အခြေအနေမျိုးရှိနေသူ

- အိတ်ချ်အိုင်စီပိုင်းရပ်စ်ပိုးရှိသူ
- တီဘီရောဂါပိုးဆိုင်ရာ အရေပြားစစ်ဆေးမှုနည်းအရ ပိုးတွေ့ရှိနေခြင်း။

မည်သည့်အခါမျိုးတွင် BCG ကာကွယ်ဆေးကို နောက်ကျပြီးမှ ထိုးနှံသင့်သနည်း။

BCG ကာကွယ်ဆေးကို အောက်ပါအခြေအနေများတွင် နောက်တစ်ချိန်မတိုင်မီအထိ ရွှေ့ဆိုင်းထားသင့်သည်-

- မွေးကာစကလေးငယ်သည် နေမကောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်အလေးချိန် ၂.၅ ကီလိုဂရမ်အောက်လျော့နည်းနေခြင်း
- အိတ်ချ်အိုင်စီပိုင်းရပ်စ်ပိုးရှိသူ မိခင်မှမွေးဖွားပြီး ၎င်းတွင် အိတ်ချ်အိုင်စီပိုင်းရပ်စ်ပိုးရှိမရှိမသိရသေးသော ကလေးငယ်
- ပြီးခဲ့သော ၄ ပတ်အတွင်း ဝိုင်းရပ်စ်ပိုးအပျော့စားကာကွယ်ဆေးတစ်မျိုး ထိုးနှံထားသူ (ကလေး သို့မဟုတ် အရွယ်ရောက်သူ)
- ဖျားနေသူ သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော ရောဂါခံစားနေရသူ။

မည်သည့်ကို မျှော်လင့်ထားရမည်နည်း

ကာကွယ်ဆေးမထိုးမီတွင် အသက် ၆ လအထက်မည်သူမဆိုသည် တီဘီရောဂါဆိုင်ရာ အရေပြားစစ်ဆေးမှု (တခါတရံ Mantoux စစ်ဆေးမှု ဟုခေါ်သည်) ကို ခံယူရမည်။ စစ်ဆေးမှုသည် အပေါင်းလက္ခဏာဖြစ်နေပါက ထိုသူတွင် တီဘီရောဂါအတွက် ခုခံအားအချို့ရှိပြီးဖြစ်၍ BCG ကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံပါက ကောင်းကျိုးမပေးနိုင်ဘဲ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးဖြစ်ပေါ်နိုင်ချေသာပိုများသောကြောင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်း မပြုရန်အကြံပေးထားသည်။

BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်းမှာ ဘယ်ဘက်လက်မောင်းအပေါ်ဘက်ရှိ အရေပြားပထမအလွှာအတွင်းသို့ ဆေးပမာဏအနည်းငယ်ထိုးသွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘီစီဂျီကာကွယ်ဆေးထိုးပြီးနောက် ဆေးထိုးသည့်နေရာတွင် အနီရောင် သို့မဟုတ် အဖုငယ်တစ်ဖုဖြစ်ပြီး ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အကြာတွင် သေးငယ်သောအနာ(ပွင့်နေသော အနာတစ်ခု) လေး တစ်ခုဖြစ်လာတတ်ခြင်းသည် ပုံမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ အနာမှာ အများအားဖြင့် အချင်းတစ်စင်တီမီတာအောက်သာဖြစ်ပြီး ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်မှ လအနည်းငယ်အထိကြာမြင့်နိုင်ပြီး အမာရွတ်ငယ်တစ်ခုအဖြစ်သာကျန်ရှိမည်ဖြစ်သည်။

ကာကွယ်ဆေးထိုးပြီးနောက် စောင့်ရှောက်ရန်လမ်းညွှန်ချက်များ

- ကာကွယ်ဆေးထိုးသည့်နေရာအား သန့်ရှင်းခြောက်သွေ့စွာထားပါ။
- လိုအပ်ပါက ဆေးထိုးထားသည့်နေရာကို ဆေးကြောရန် သန့်ရှင်းသည့် ရေနွေးနွေးကိုသာ အသုံးပြုပါ။
- ပိုးသတ်ဆေး၊ ခရင်မ် သို့မဟုတ် လိမ်းဆေးများ အသုံးမပြုပါနှင့်။
- ဆေးထိုးထားသည့်နေရာပေါ်တွင် ပလာစတာကပ်ခြင်း မပြုပါနှင့်။ ပတ်တီးစည်းရန်လိုအပ်ပါက လေဝင်လေထွက်ကောင်းစေရန်ပြုလုပ်ပေးပြီး ပလာစတာဖြင့် ခြောက်သွေ့စွာ ကပ်ပေးရမည်။

ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ

BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်း၏ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများမှာ တွေ့ရခဲပါသည်။ ယာယီဖျားနာခြင်းနှင့် ချိုင်းနှင့်လည်ပင်းရှိ ဂလင်းများဖောင်း လာခြင်းများဖြစ်တတ်သော်လည်း မည်သည့်ကုသမှုတစ်ခုတစ်ရာမှ ပေးရန်မလိုဘဲ ပျောက်ကင်းသွားတတ်ပါသည်။

(ဖြစ်ပွားခဲ့ပါက) တွေ့ရအများဆုံး တုန့်ပြန်မှုများမှာ သွေးရည်ကြည် ဂလင်းများကြီးမားလာခြင်း (ကာကွယ်ဆေးထိုးသည့် အကြိမ် ၁၀၀ တွင် ၁ ကြိမ်ခန့်) နှင့် ဆေးထိုးသည့်နေရာတွင် ပြည်တည်နာဖြစ်ခြင်း (၁၀၀ တွင် ၂ ကြိမ်မှ ၃ ကြိမ်ခန့်)^၁ တို့ဖြစ်သည်။

ရောဂါကူးစက်မှု(ပြန့်ပွားခြင်း)သည် အလွန်ဖြစ်ခဲပြီး (၁၀၀၀၀၀ တွင် ၄ ကြိမ်အထိသာ)^၂ အများအားဖြင့် ကင်ဆာရောဂါကုထုံးခံယူနေသူများ သို့မဟုတ် အခြားအခြေအနေရှိသူများ သို့မဟုတ် အိတ်ချ်အိုင်စီပိုင်း ကူးစက်ခံထားရသူများကဲ့သို့ ခုခံအားစနစ်အားနည်းနေသူများတွင် ဖြစ်ပွားတတ်ပါသည်။

အခြားရှားပါးသော ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများမှာ အရိုးယောင်ယမ်းခြင်း၊ သိသာသော အမာရွတ်ကြီးများနှင့် လက်ငင်းဖြစ်ပေါ်သည့် ပြင်းထန်သော ဓာတ်မတည့်မှုများဖြစ်သည်။

သင့်အနေဖြင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးပြီးနောက် တုန့်ပြန်မှုတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိပါက သင်ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခဲ့သောဝန်ဆောင်မှုဌာန သို့မဟုတ် သင်၏ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ

Queensland တွင် BCG ကာကွယ်ဆေးကို ယေဘုယျအားဖြင့် တီဘီရောဂါဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများဌာနမှ စီမံကွပ်ကဲသည်။

သင်၏ မွေးကင်းစကလေးငယ်သည် BCG ကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံရန်လိုအပ်ပါက ဆေးရုံသည် ဒေသခံ တီဘီရောဂါဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုဌာနသို့ ဆက်သွယ်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှ သင်နှင့်တွေ့ဆုံရန် ဆက်သွယ်လာလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ သင့်ကလေးမွေးဖွားပြီးနောက် တစ်လကျော်ကြာသည်အထိ ဆေးခန်းတစ်ခုမှ ဆက်သွယ်ခြင်းမရှိလျှင် သို့မဟုတ် BCG ကာကွယ်ဆေးနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းလိုသည်များရှိလျှင် သင်နှင့် အနီးဆုံး BCG ကာကွယ်ဆေး ဝန်ဆောင်မှုဌာနနှင့် ကျေးဇူးပြု၍ ဆက်သွယ်ပါ။

ကာကွယ်ဆေးမထိုးမီ မေးမြန်းသည့်မေးခွန်းများ

အောက်ပါမေးခွန်းတစ်ခုခု၏ အဖြေကို သင့်အနေဖြင့် "ဟုတ်ကဲ့" ဟု ဖြေကြားလျှင် သို့မဟုတ် သင့်တွင် စိတ်ပူပင်မှုတစ်ခုခုရှိလျှင် သင် သို့မဟုတ် သင့်ကလေးငယ် ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံရန် သဘောတူညီမှုမပြုမီ သူနာပြုတစ်ဦးနှင့် ဆွေးနွေးပါ။

ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်းခံရမည့်သူသည် အောက်ပါအခြေအနေများရှိလျှင်-

- တီဘီရောဂါခံစားခဲ့ဖူးပါသလား သို့မဟုတ် လက်ရှိတွင် တီဘီရောဂါအတွက် ကုသမှုခံယူနေရပါသလား။
- တီဘီရောဂါရှိသူနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိခဲ့ဖူးပါသလား။
- တီဘီရောဂါဆိုင်ရာ အရေပြားစစ်ဆေးမှု (Mantoux) ရလဒ်တွင် အပေါင်းရလဒ်ရရှိခဲ့ဖူးပါသလား။
- ယခင်က BCG ကာကွယ်ဆေးထိုးခဲ့ဖူးပါသလား။
- အိတ်ချ်အိုင်စီဗိုင်းရပ်စ်ပိုးရှိ စစ်ဆေးခဲ့ပြီး စစ်ဆေးမှုအတွက် စောင့်ဆိုင်းနေရသဖြင့်ဖြစ်ပါသလား သို့မဟုတ် ရောဂါဖြစ်နိုင်ချေများသော အုပ်စုအတွင်းရှိသော်လည်း စစ်ဆေးမှုမပြုလုပ်ရသေးသူဖြစ်ပါသလား။
- သွေးရည်ကြည်ရောဂါ သို့မဟုတ် သွေးကင်ဆာကဲ့သို့ ကင်ဆာရောဂါတစ်ခုခုရှိသည်ကို ရောဂါရှာဖွေမှုပြုလုပ်ခဲ့ဖူးပါသလား။
- စတီရိုက်ဆေးတစ်မျိုးမျိုးသောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားခုခံအားထိန်းချုပ်ဆေးကုသမှုများခံယူခြင်း သို့မဟုတ် ဆေးဝါးများသောက်သုံးခြင်းများ ရှိနေပါသလား။ ဥပမာ- ပရက်နီဆုန်း၊ TNF ထိန်းချုပ်ဆေး၊ ဓာတ်ရောင်ခြည်ကုထုံး သို့မဟုတ် ကင်ဆာဓာတ်ကုထုံး။
- အရေပြားရောဂါအကြီးစားများ ခံစားနေရပါသလား။ ဥပမာ- နှင်းခူ သို့မဟုတ် အရေပြားရောင်ရမ်းနာကျင်ခြင်း သို့မဟုတ် သိသာသော အမာရွတ်ကြီးများ။
- လက်ရှိအချိန်တွင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့်ဖြစ်သော အဖျားရောဂါ သို့မဟုတ် နာမကျန်းမှုတစ်ခု ခံစားနေရပါသလား။
- လက်ရှိအချိန်တွင် ပဋိဇီဝဆေးတစ်မျိုးမျိုး အသုံးပြုနေရပါသလား။
- ကိုယ်ဝန်ရှိနေပါသလား သို့မဟုတ် ကိုယ်ဝန်ရနိုင်ချေရှိနေပါသလား။
- ပြီးခဲ့သော (၄) ပတ်အတွင်း အခြားဗိုင်းရပ်စ်ပိုးအပျော့စား ကာကွယ်ဆေး တစ်မျိုး ထိုးခဲ့ဖူးပါသလား။ ဥပမာ- ဝက်သက်၊ ပါးချိတ်ရောင်နာ၊ ဂျာမန်ဝက်သက်၊ အူရောင်ငန်းများ၊ ရေကျောက် သို့မဟုတ် ဂျပန် ဦးနှောက်အမြှေးရောင်ရောဂါ။

အခြားသတင်းအချက်အလက်များ

ဩစတြေးလျ ခုခံအားစနစ် လက်ဆွဲစာအုပ် ၁၀ ကြိမ်မြောက်ထုတ်ဝေခြင်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်- <http://www.immunise.health.gov.au/internet/immunise/publishing.nsf/Content/Handbook10-home>

ကိုးကားချက်များ

၁။ Turnbull F, McIntyre P, Achat H, et al. bacilli Calmette-Guerin ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပြီးနောက် ဆိုးရွားသော တုန့်ပြန်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် နိုင်ငံတော်အဆင့် လေ့လာမှု။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရ ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ။ ၂၀၀၂၊ ၃၄၊ ၄၄၇-၅၃။

၂။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်း။ သတင်းအချက်အလက်မှတ်တမ်း။ ကာကွယ်ဆေးဆိုင်ရာတုန့်ပြန်မှုများအား စောင့်ကြည့်မှုနှုန်းထား။ bacilli Calmette-Guerin (BCG) ကာကွယ်ဆေး။ ၂၀၀၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ။